

آخرین اثر هنری که دربار از آن حمایت کرد

۷ مرداد ۱۳۹۷ ساعت ۱۱:۱۲

شاهان قاجار به رسم پادشاهان پیشین ایران زمین ، علاقه زیادی به هنر و هنرمندان داشتند و لذا هنرمندان را وارد دربار خویش می کردند و در میان این هنرمندان، نقاشان و سایر هنرمندان تجسمی (نقاشان دربار) جایگاه خاصی داشتند.

کافه تاریخ- کافه هنر

شاهان قاجار به رسم پادشاهان پیشین ایران زمین ، علاقه زیادی به هنر و هنرمندان داشتند و لذا هنرمندان را وارد دربار خویش می کردند و در میان این هنرمندان، نقاشان و سایر هنرمندان تجسمی (نقاشان دربار) جایگاه خاصی داشتند. آن‌ها در کارگاه همایونی کار می کردند و این کارگاه همچون سده‌های پیش، نقاشخانه یا کارگاه نقاشی نامیده می شد. هنر ایران تا پیش از دوران معاصر همواره وابسته به توجه دربار و قدرت کارگاه‌ها بوده است. آخرین دوران شکوه نقاشخانه‌های ایران را باید در درون کارگاه‌های صفوی جست‌وجو نمود و به محض بسته شدن آنها در نیمه‌ی دوم حکومت شاه تهماسب به واسطه‌ی تغییر نگرش‌های دینی وی و مهاجرت هنرمندان پایان می پذیرد، دربار قاجار نتوانست آثار سترگی از خود بجای بگذارد و شاید نسخه هزار و یک شب کار صنایع الملک را بتوان پایانی بر حمایت‌های عظیم دربار از هنرمندان دانست. فلور نیز در بحث طبقات نقاشان و نقاشان بازاری سلسله مراتب هنرمندان در این دوره قاجار را چنین نقل می کند: « بهترین نقاشان در تهران زندگی می کردند و به دربار وابسته بودند. میرزا بابا و مهر علی را که نقاشان چیره دست دو دهه‌ی نخستین سده‌ی نوزدهم بودند و هر دو از اهالی اصفهان و در تهران زندگی می کردند. با اینکه شماری از نقاشان سفارش‌های حامیان ثروتمند را انجام می دادند و در نقاشخانه‌ی سلطنتی کار می کردند یا برای نخبگان سیاسی آثاری پدید می آوردند ولی پیشه‌ی نقاشی تا حدود زیادی جهت‌گیری بازاری داشت. محصولات نقاشی بازاری در بردارنده‌ی نسخه‌های خطی مذهب با گاره‌ها، قلمدان‌ها، سرقلیان‌ها، نقاشی‌های روی بوم، آبرنگ‌ها، نقاشی‌های مینایی، قطعه‌ها، طراحی‌ها، نقاشی‌های روی چوب و دیوارنگاره‌ها بود. نویسنده همچنین در مورد موقعیت اجتماعی هنرمندان و نقاشان این دوره اشاره دارد که به فراخور مهارت‌ها و محل زندگی آنها مطرح می شدند. این نوع طبقه‌بندی نقاشان به همین منوال با توجه به نوع محصولاتی که تولید می کردند، آنها را از هنرمند فاخر درباری به هنرمندی با تولید آثار بازاری و عامیانه تقلیل می داد.»

منبع: فلور، ویلم و دیگران، نقاشی و نقاشان دوره‌ی قاجار، ترجمه یعقوب آژند؛ تهران: انتشارات ایل شاهسون بغدادی، ۱۳۸۱، ص

۱۵۰

آدرس مطلب :

<https://www.cafetarikh.com/news/37119/حمایت-دربار-هنری-اثر-آخرین-1937>